

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

МЕСЕЧЕН
ХИДРОМЕТЕОРОЛОГИЧЕН
Б Ю Л Е Т И Н

ФЕВРУАРИ
2015 г.

СОФИЯ

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набира на националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери на икономиката и обществения живот, за вземане на оптимални управленски решения и повишаване на икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота.

Месечният бюлетин се публикува в ИНТЕРНЕТ на адрес: <http://www.meteo.bg>.

Подходяща информация за изследователски, юридически и бизнес цели, преминала през стандартен контрол, може да се получи чрез официална заявка до НИМХ, дадена на същия адрес.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

е основно оперативно и научноизследователско звено при БАН в областта на метеорологията агрометеорологията и хидрологията с дейност от национално и международно значение:

- методическо и техническо поддържане и развитие на националната метеорологична, агрометеорологична и хидрологична мрежа от станции за измервания и наблюдения с изграждане и управление на съответните бази данни за нуждите на оперативни и изследователски задачи, за национални и международни бюлетини и годишници;
- сезонни, месечни, средносрочни, краткосрочни и свръхкраткосточни прогнози на времето и състоянието на морето, речните и подземни води, динамиката на водните запаси в почвата, фенологичното развитие и формирането на добиви от земеделските култури, предупреждения за опасни и особено опасни метеорологични явления, оценка на нанесени щети и повреди от метеорологични явления върху селското стопанство;
- изследване на климатичните ресурси, колебанията и измененията на климата, свързаните с това неблагоприятни явления и влиянието им върху различни сфери на стопанската дейност;
- метеорологични аспекти на замърсяването на въздуха, физични процеси в атмосферния граничен слой, атмосферни дифузионни модели, мониторинг на радиоактивност на атмосферата и валежите, химизъм на валежите, системи за ранно предупреждение за замърсяване на въздуха;
- осигуряване с научно-приложни изследвания, експертни оценки, разработки и методики на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски разработки в областта на природните и инженерните науки;
- обучение на специализанти, дипломанти и докторанти, в сферата на компетентност на НИМХ.
- участие в глобалния и регионалния (VI регион Европа, към СМО) обмен на данни, информации и прогнози по програмите, координирани от Световната метеорологична организация (СМО), ЮНЕСКО, ЕС и други;

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

- I.1. Синоптична обстановка
- I.2. Температура на въздуха
- I.3. Валежи
- I.4. Силен вятър
- I.5. Облачност и слънчево греене
- I.6. Снежна покривка, поледица и слана
- I.7. Особени и опасни метеорологични явления

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

III. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ И РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

IV. ХИДРОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА РЕЧНИЯ ОТТОК

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

І. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

1-3.ІІ Във височина Балканският полуостров е в челото на барична долина и се усилва преносът на въздушни маси от югозапад. В приземния слой през полуострова преминава средиземноморски циклон и свързаната с него фронтална зона. На 2.ІІ циклонът се изтегля на североизток през Украйна и Молдова към Русия. Баричното поле на Балканите остава циклонално с фронтална зона през полуострова. Преминава втори вихър. На 3.ІІ атмосферното налягане се повишава и израства гребен, но в Западното Средиземноморие се развива нов циклон. На 1.ІІ на много места има валежи, в отделни райони - интензивни. На 2.ІІ само на отделни места има слаби превалявания, а в сутрешните часове на места в равнините има мъгла. Вечерта в Южна България има гръмотевици. През нощта срещу 3.ІІ валежите се активизират и в западните райони преминават в сняг, но през деня постепенно отслабват и спират.

4-7.ІІ Във височина и при земята Балканите попадат в челото на добре развит средиземноморски циклон. На 4.ІІ през полуострова преминава топъл фронт. На 5-7.ІІ при земята баричното поле е циклонално, преминава вихър, но в Централното Средиземноморие продължава да съществува дълбок циклон и фронталната зона е над нас. На 6-7.ІІ метеорологичната обстановка се усложнява под влиянието на циклонално поле на юг и гребен от северозапад. Времето е облачно. На 4.ІІ в западните райони започват валежи. На 5.ІІ на места в равнините има мъгли, а валежите са само на отделни места. На 6-7.ІІ в Северна България и Софийско вали сняг, а в останалата част от страната – дъжд. В южните райони има и гръмотевична дейност.

8-10.ІІ На 8.ІІ, след временно израстване на гребен над страната, той бързо се разрушава. С антициклон над Англия, от север към Южна Европа се премества студена въздушна маса. В Централното Средиземноморие се формира циклон. На 9.ІІ в приземния слой южно от Балканския полуостров преминават плиткни вихри. Циклонът в Източното Средиземноморие задълбава и е бавно подвижен. Преносът е от север-североизток и нахлува студен въздух. Атмосферното налягане се повишава. На 8.ІІ е предимно облачно. След обяд на отделни места в западните райони започват слаби валежи. На 9.ІІ на много места има валежи от сняг, които на 10.ІІ отслабват и почти навсякъде спират.

11-14. ІІ В приземния слой има антициклонално барично поле с център на север от България. Във височина има северна периферия на циклон със студено ядро над нас. Времето е предимно облачно. До вечерта в североизточните райони започват слаби снеговалежи, а в западния участък на Дунав е мъгливо. На 12.ІІ в Източна България има слаби снеговалежи. На 13-14.ІІ е без валежи, а на места в равнините е мъгливо.

15-18.ІІ Във височина баричното поле е циклонално. В приземния слой, в периферията на антициклон с център над Централна Европа към Балканския полуостров, от север-североизток нахлува студен въздух. В Средиземноморието се заражда плитък циклон. На 15.ІІ на много места има мъгли, а на 16.ІІ на места има превалявания, като в северните райони има и поледици. На 17.ІІ на много места има слаби снеговалежи.

19-21.ІІ Във височина над Балканския полуостров се изгражда гребен. В приземния слой налягането се понижава, като баричното поле е размито, но атмосферното налягане е относително високо. Активните атмосферни процеси са в Западна Европа. На 21.ІІ гребенът във височина се разрушава и Балканският полуостров попада в челото на долина, а в приземния слой - в чело на циклон, който се развива и задълбава в Централното Средиземноморие. През този период е без валежи.

22-23.ІІ Долината във високите слоеве, с ос през Централното Средиземноморие, се изостря, а през втория ден вече се формира и висок циклон. В приземния слой средиземноморският циклон задълбава още и у нас започват валежи.

24-28.ІІ В началото на периода във височина циклонът се запълва, но Балканският полуостров остава в челото на барична долина. От север нахлува студен въздух и отново се затваря циклон, който на 25-26.ІІ е добре формиран с фронтална зона през полуострова. В приземния слой циклонът в Средиземноморието е блокиран над Италия. България е в челото му, с фронтална зона през страната ни има и валежи. На 27-28.ІІ циклонът бавно се премества на югоизток, но продължава да определя времето на Балканите. През този период е облачно, а в равнините е мъгливо. На много места има валежи, с временно спиране на 26.ІІ.

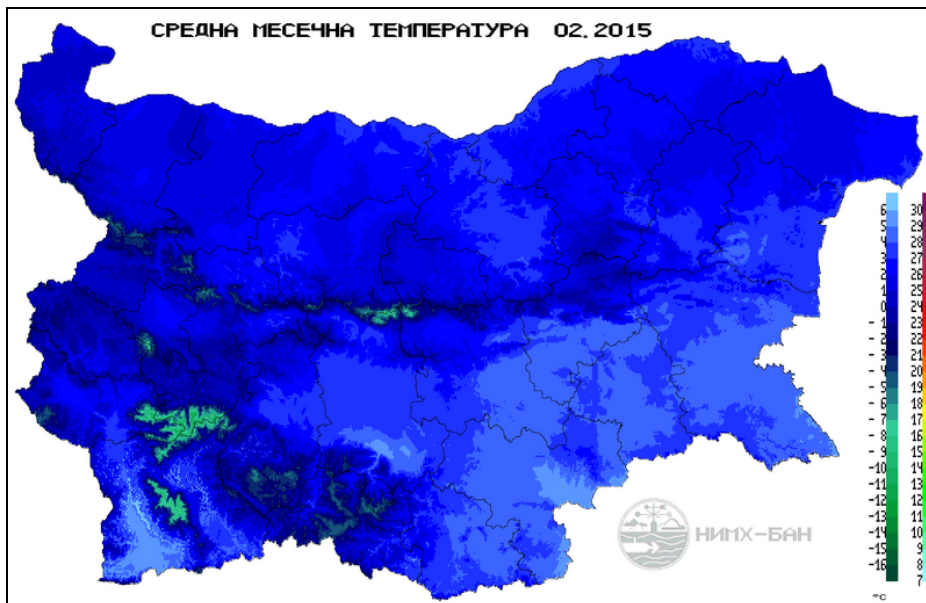
Метеорологична справка за месец февруари 2015 г.

Станция	Температура на въздуха (°C)						Валеж (mm)				Брой дни с			
	T _{ср}	δT	T _{макс}	Дата	T _{мин}	Дата	Сума	Q/Qn (%)	макси- мален	Дата	валеж (mm)		вятър ≥14 m/s	снежна покрив- ка
											≥1	≥10		
София	1.8	1.0	14.8	26	-10.9	12	64	206	30	1	6	2	0	19
Видин	0.6	-0.3	11.6	26	-14.2	12	69	172	27	7	10	2	0	14
Монтана	2.0	0.9	13.6	26	-9.7	18	52	163	17	7	6	2	0	9
Враца	1.6	0.5	15.0	26	-10.7	18	52	125	18	7	7	2	1	10
Плевен	2.3	1.1	16.2	26	-10.5	18	39	106	15	26	6	2	1	6
В.Търново	3.1	1.5	18.0	27	-9.4	19	65	135	35	1	6	2	1	3
Русе	3.4	2.0	17.0	26	-8.1	11	57	129	13	2	8	4	6	8
Разград	2.0	1.3	16.7	27	-9.3	11	78	238	29	1	7	3	5	9
Добрич	1.9	1.6	17.8	27	-8.4	11	96	268	47	1	8	3	2	8
Варна	3.6	0.9	15.8	27	-5.6	18	66	160	34	1	5	3	9	3
Бургас	4.5	1.0	19.5	1	-4.6	18	105	233	70	1	6	2	10	0
Сливен	4.2	1.3	17.0	27	-6.5	18	91	201	44	1	7	3	9	0
Кърджали	4.2	0.9	15.8	5	-8.0	18	151	270	78	1	10	3	10	1
Пловдив	3.4	0.6	16.5	28	-7.6	18	77	225	43	1	6	0	1	1
Благоевград	3.9	0.9	16.4	24	-9.7	18	118	281	48	1	8	3	6	1
Сандански	5.5	0.9	17.0	28	-6.3	18	81	196	30	1	9	3	4	0
Кюстендил	2.6	0.7	15.8	28	-8.6	19	71	155	29	7	8	2	0	2

δT - отклонение от месечната норма на температурата; Q/Qn - процентно отношение на месечната валежна сума спрямо нормата. Нормите са изчислени по данни за периода 1961-1990 г.

2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

В Северна България и по високите полета средните месечни температури са между 0 и 3°C, а в Южна България и по Черноморието - между 3 и 5.5°C. По планинските върхове средните месечни температури са между -11.4°C (Мусала) и -4.4°C (Рожен). Месец февруари е най-топъл в Сандански (средна месечна температура 5.5°C) и най-студен в Драгоман (средна месечна температура 0.2°C). Средните месечни температури имат отклонение от месечната норма между -0.3 и +2.3°C.

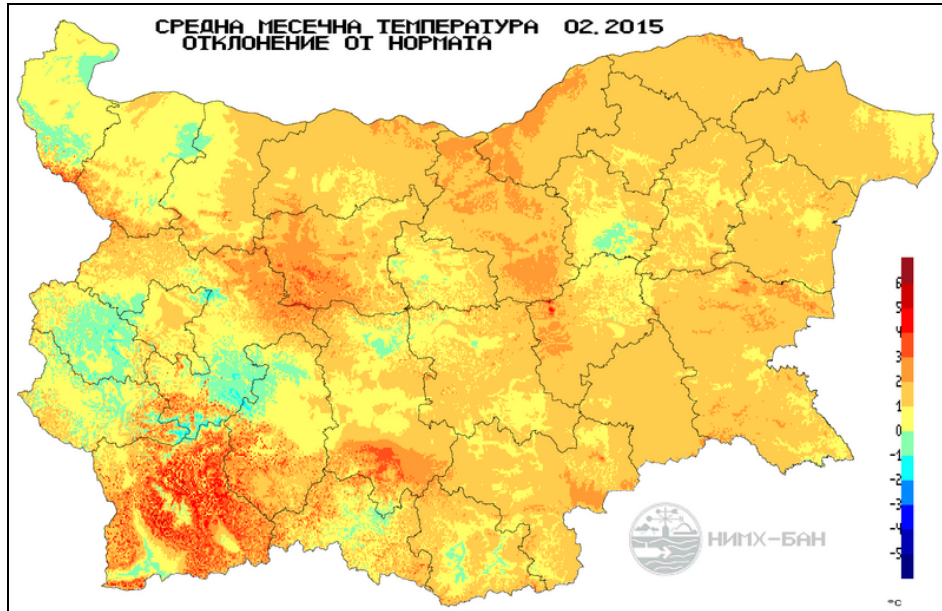

Средна месечна температура на въздуха (°C), февруари 2015 г.

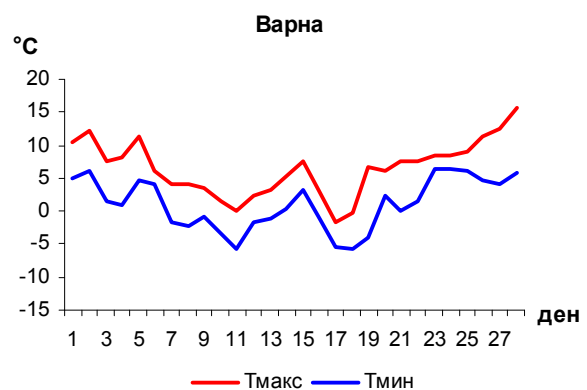
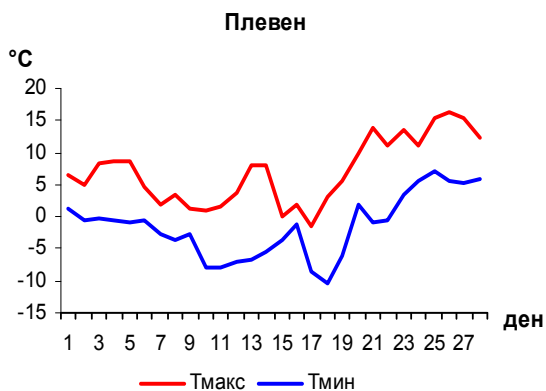
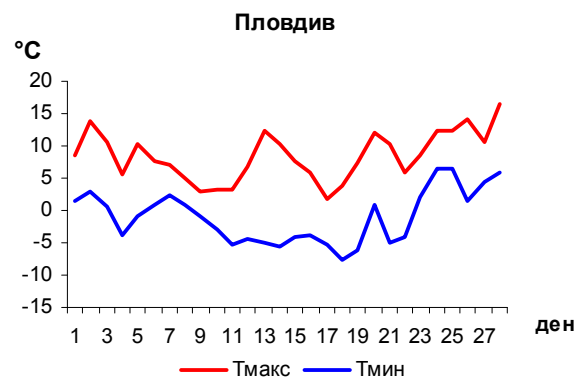
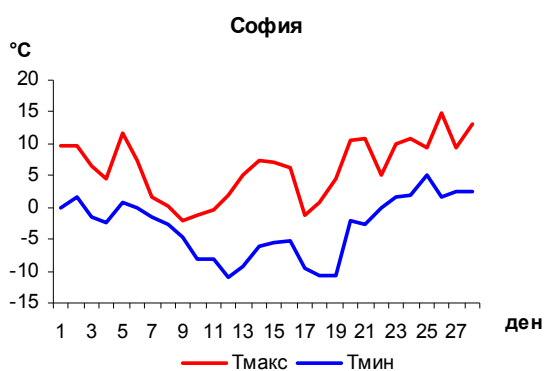
От 1.П до 6.П е относително топло със средни денонощни температури между 1 и 7°C над месечната норма средно за страната. От 7.П до 13.П и от 16.П до 18.П е относително студено със средни

денонощни температури между 1 и 6°C под месечната норма средно за страната. На 14-15.ІІ и 19.ІІ е с температури около нормата. Най-студено е във Видин на 11.ІІ (средна денонощна температура -10.2°C). Най-топло е в Резово на 1.ІІ (15.9°C).

Най-високите максимални температури са между 11 и 21°C и са измерени главно през периода 26-28.ІІ или на 1.ІІ в Югоизточна България (Резово 21.5°C на 1.ІІ). В Северна България и по високите полета най-ниските минимални температури са между -18 и -6°C, а в Южна България и по Черноморието – между -10 и -4°C. Измерени са на 11-12.ІІ или 18-19.ІІ (Велинград -18.2°C на 18.ІІ).

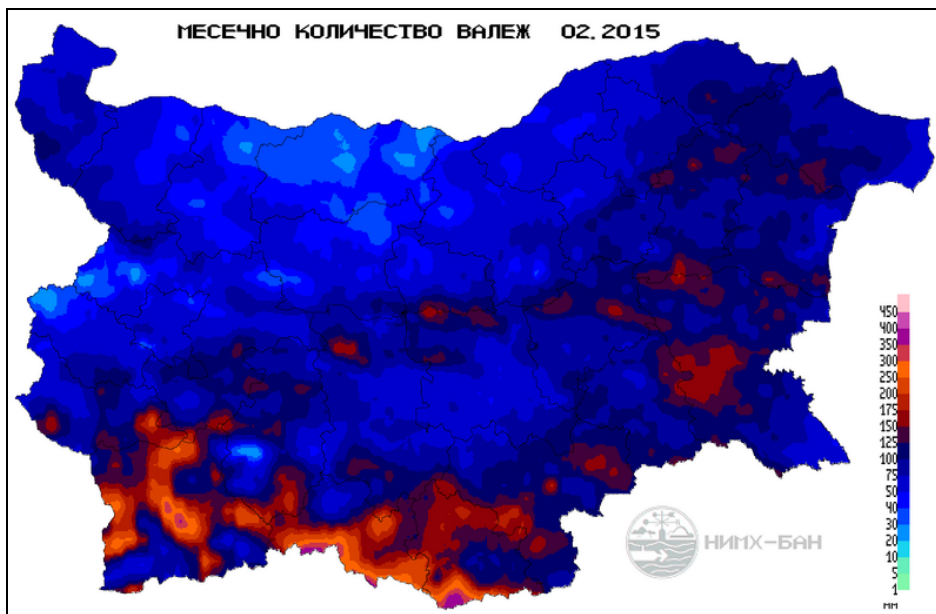
Средна месечна температура отклонение от нормата, февруари 2015 г.

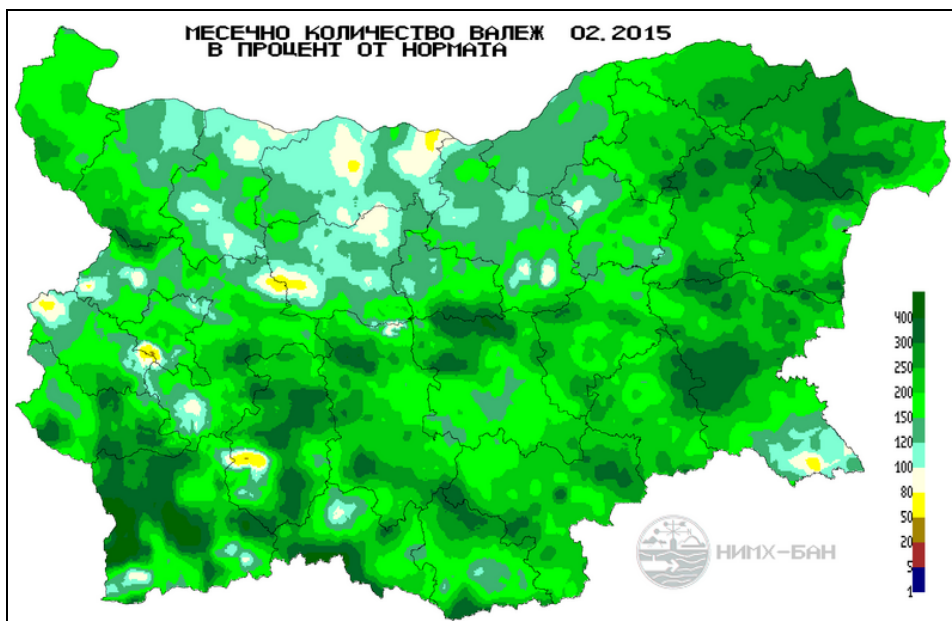
Температура на въздуха (°C) през февруари 2015 г. в някои градове

3. ВАЛЕЖИ

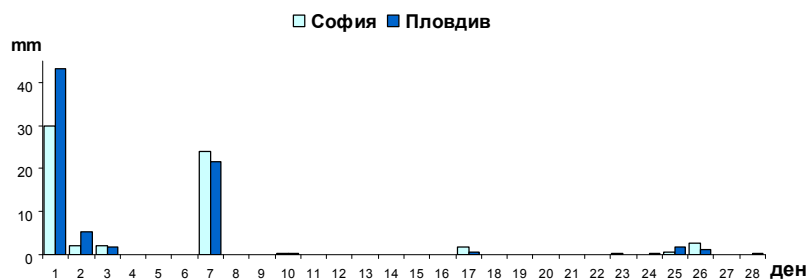
В по-голямата част от страната месечните суми на валежите са между 100 и 300% от месечната норма. В Северна-централна България, в района на Странджа и по планинските върхове месечните суми на валежите са между 50 и 120%. Без валежи или със слаби валежи на относително малко места е през периодите 3-5.ІІ, 10-16.ІІ и 18-22.ІІ. Най-масови са валежите през периодите 31.І-3.ІІ, 6-7.ІІ и 22-26.ІІ. Най-обилни са валежите през-периодите 31.І-2.ІІ и 6-7.ІІ. На 1.ІІ в Югоизточна България са постигнати 24-часови количества валеж между 40 и 200 mm. Най-голямото 24-часово количество валеж е измерено в Кирково, обл. Кърджали, на 1.ІІ (210 mm от дъжд). Броят на дните с валеж над 1 mm е между 5 и 10. Броят на дните с валеж над 10 mm е между 2 и 4.

Месечно количество валеж, февруари 2015 г.

Месечно количество валеж в (% от нормата), февруари 2015 г.

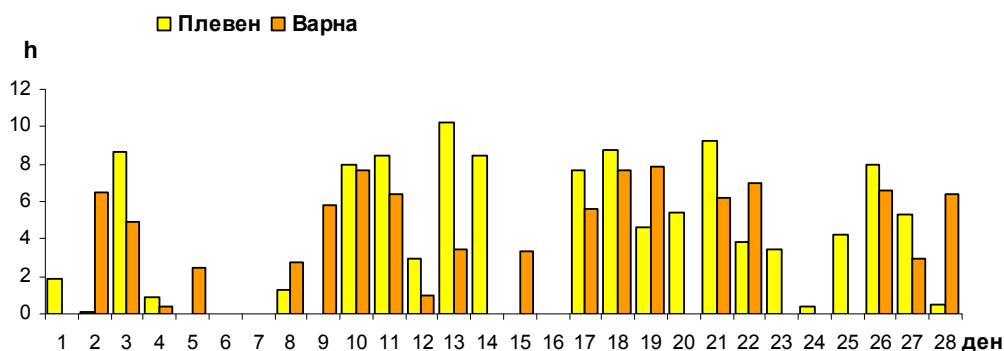
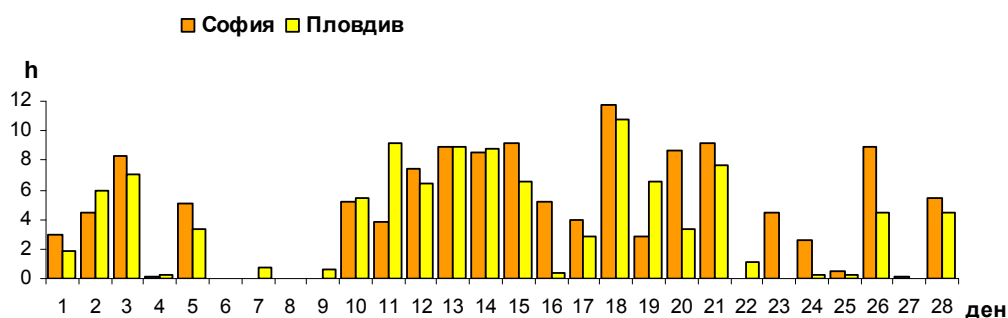
Денонощни количества валежи (mm) през февруари 2015 г.

4. СИЛЕН ВЯТЪР

В Дунавската равнина и Горнотракийската низина има условия за силен (14 m/s и повече) източен вятър главно на 6.П. В Източна България има условия за силен североизточен вятър главно на 6.П, 10-11.П и 16-18.П. По планинските върхове духа бурен вятър около 6.П и 22.П. В Източна България и по долината на Струма броят на дните със силен вятър е между 2 и 10, а в останалата част на страната – между 0 и 2.

5. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

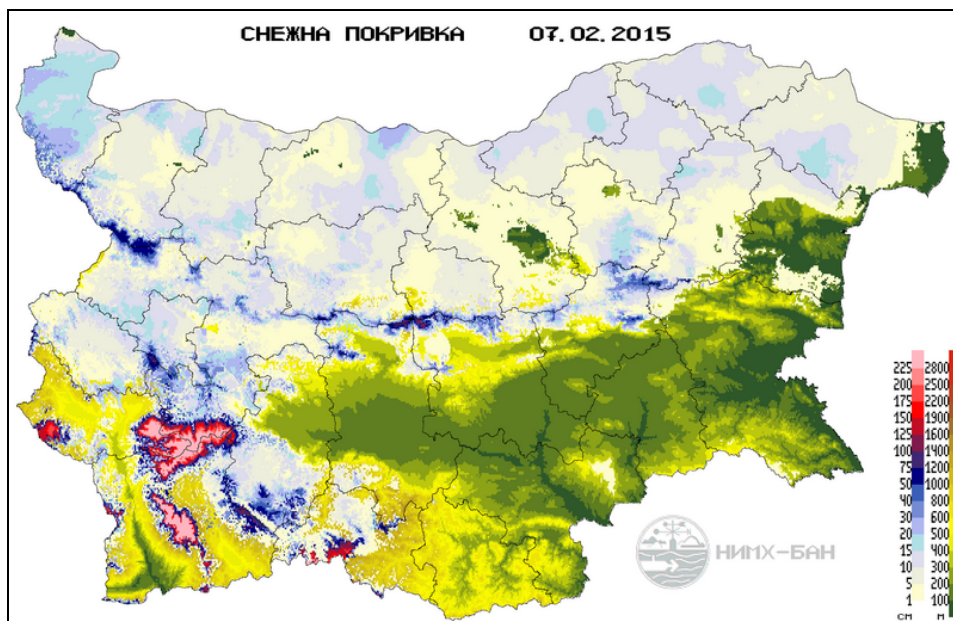
Средната облачност е между 5 и 8 десети, което е около месечната норма. Броят на ясните дни е между 0 и 8, което е около нормата. Броят на мрачните дни е между 8 и 18, което е около и над нормата.

Слънчево греење (часове) през февруари 2015 г.

6. СНЕЖНА ПОКРИВКА, ПОЛЕДИЦА И СЛАНА

През периодите 4-5.ІІ и 13-22.ІІ има масови слани.

Височина на снежната покривка (cm) към 17.02.2015 г. (лява скала) и надморска височина (m) за местата без снежна покривка (дясна скала).

На 6-7.ІІ вали сняг и се образува нова снежна покривка в Северна България и по високите полета, като височината ѝ на места достига до 10-20 cm. Тази снежна покривка постепенно намалява и изчезва на повечето места до към 16.ІІ На 16-17.ІІ вали сняг и се образува тънка нова снежна покривка главно в Предбалкана, част от Горнотракийската низина и Странджа. Снежната покривка в равнините и низините изчезва най-късно към 21-22.ІІ. По планинските върхове месецът започва със снежна покривка между 34 cm (Мургаш) и 91 cm (Ботев) и завършва с височина на снежната покривка между 43 cm (Мургаш) и 108 cm (Ботев). От населените места най-висока снежна покривка е измерена в Белоградчик на 10.ІІ (35 cm). В Северна България и по високите полета броят на дните със снежна покривка е между 3 и 19, а в Южна България и по Черноморието – между 0 и 3.

7. ОСОБЕНИ И ОПАСНИ МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ЯВЛЕНИЯ

Мъгли са се образували през 20 дни от февруари (за сравнение – 26 дни през февруари 2012 г.). В сравнително повече станции мъгли има в следните периоди: 2-3.ІІ, 15-17.ІІ и 24-26.ІІ предимно в райони от Дунавската равнина и Тракийската низина както и в планински и котловинни места.

Гръмотевична дейност е наблюдавана в 5 дни (за сравнение – 3 дни през февруари 2014 г.) предимно в южните райони на страната.

Валеж от град е наблюдаван в 3 дни, в 3 станции, намиращи се в планински места (за сравнение – 2 дни в 5 станции през февруари 2014 г.).

Особено опасни явления

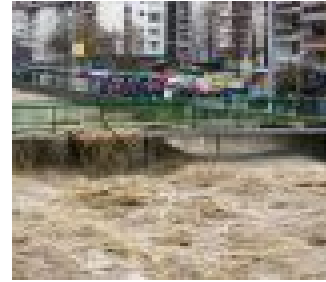
31.І – 3.ІІ. По фронталната зона, свързана със средиземноморски циклон, се изваляха много големи количества дъжд главно в източните области и Родопите, като, сумарно за указания 3-дневен период, те са – Златоград 123 mm, Кърджали 100 mm, Средец (обл. Бургас) – 96 mm, Бургас – 84 mm. На 1.ІІ са измерени максимални скорости на вятъра в Бургас – 28 m/s, Кърджали – 24 m/s, Средец, обл. Бургас – 20 m/s). В много реки като Камчия, Върбица, Янтра, Тунджа и др. се получиха високи води и разливи. Имаше преливащи язовири. Пет жертви има вследствие наводненията и бурята. Според министъра на регионалното развитие само за пътищата, по неокончателни оценки, над 20 000 000 лв. са щетите от наводненията в региона на Варна, Бургас, Добрич и Смолян.

1.П. Буйната „луда Камчия“.

Ж.п. моста над р. Върбица преди сп. „Джебел“.

Река Черна в Смолян

2.П. Щети от бурята в Поморие.

Свлячище в Кресненското дефиле.

Свлячище на пътя Кричим – Девин,

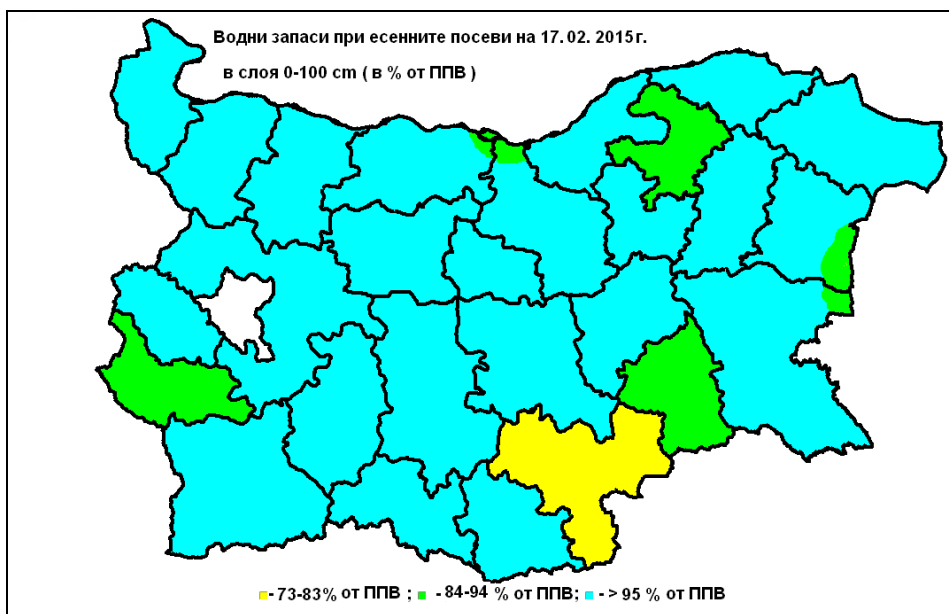
(Снимки от bTV – рубриката “Аз репортерът”) (Снимка от свлячищата: БГНЕС/Божидар Стоилов)

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

Падналите значителни, на места проливни валежи в края на януари и началото на февруари, надвишили до два пъти месечните норми на места в Южна и Източна България, предизвикаха преливане на реки и изпускане на язовири. Залети бяха обширни земеделски площи, а в районите на Хасково, Ямбол, Елхово, Сливен, Бургас, Силистра и Шумен, бяха напълно компрометирани хиляди декари посеви с пшеница, ечемик, рапица и люцерна. Топлото за сезона време през първата седмица на февруари активизира развитието на част от есенниците в южните и източни райони, но на преовлажнените полета с по-тежки почви там, поради пълно водонасищане, повишаване на подпочвени води или наводняване, бяха наблюдавани различни по степен поражения – до 100% напълно повредени посеви на повторно наводнените след декемврийските валежи площи с есенници, извлечени и унищожени растения, вследствие на водни потоци, ерозионни процеси на почвите, затлачване, активизиране на свлячища на наклонени терени и др.. Последвалото рязко застудяване в края на десетдневие с нови, обилни валежи от дъжд и сняг (между 19 и 40 l/m²), усложни допълнително ситуацията. Снежна покривка, с дебелина от 3 до 27 cm, бе измерена в част от Северна и Централна България и по високите полета, но в източните и южни райони, преовлажнените посеви останаха без снежна покривка и там бе образувана ледена кора.

През второто десетдневие на февруари, времето се задържа предимно сухо и студено, с поднормени средноденоношни температури, които поддържаха в покой зимуващите земеделски култури. В началото и в края на десетдневие, по високите полета на Западна България, в крайните северозападни части от страната и в припланинските райони, бяха измерени минимални температурни стойности от минус 14-18°C. На много места в участъците с незначителна или без снежна покривка, минималните радиационни температури бяха отрицателни (под минус 7-10°C) и бе отчетено замръзване на почвата на дълбочина 10-12 cm. В част от централните и западни райони, наличната снежна покривка (4-11cm) предпази най-късно засетите посеви, но на места в Североизточна България, на частично или напълно безснежни площи с есенници бяха регистрирани нови зимни повреди. В областите Шумен и Силистра на единични полета с пшеница и ечемик са отчетени около 50% поражения от измръзване (опърляне връхчетата на растенията от студа); до 50-60% - изтегляне и механични повреди, вследствие на образувалата се ледена кора върху силно преовлажнените полета в някои източни и южни райони.

На 17 февруари, при единственото за месеца измерване на запасите от влага в почвата, бе установено, че в 0-20 cm слой нивата им в цялата страна са в граници от 89 до 99 % от ППВ, с изключение на областите Хасково и Кюстендил, където този показател имаше стойности от 70 до 80% от ППВ. На единични места като Хасково, Свиленград, Свищов и Д. Чифлик в слоя 0-50 cm, бяха измерени стойности на влагозапасите между 73 и 87 % от ППВ, но в останалите полски райони нивата им бяха от 90 до 99 % от ППВ. Общият воден запас в еднометровия почвен слой при есенните посеви в цялата страна бе над 95 % от ППВ, с изключение на област Хасково (73-83%). В районите на Ямбол, Разград, Варна и Свищов по този показател бяха измерени междинни за страната стойности 84-94 % от ППВ (виж прил. карта).

През третото десетдневие настъпи съществено затопляне, с чести, а в някои западни и южни райони и наднормени валежи от дъжд, които поддържаха високи нива на почвените влагозапаси. Топлото време активизира развитието на зимните житни култури и в някои части от Дунавската равнина и Североизточна България, по Черноморието и на места в Софийско и Пловдивско, където преваляванията бяха под 5-6 l/m² бе наблюдавано известно намаление на влагосъдържанието в горните почвени слоеве, но в районите Хасково и Кърджали, валежните суми надвишиха десетдневните норми до 1.3-1.5 пъти и увеличиха влагозапасите в 0-20 cm почвен слой до стойности около и над 90 % от ППВ.

2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

През повечето дни от първото десетдневие на февруари агрометеорологичните условия се определяха от неустойчиво и топло за сезона време. Падналите проливни валежи в началото на месеца наводниха хиляди декари със земеделска земя, нанесоха сериозни щети на есенните посеви в източните и южните райони на страната. В района на Елхово бяха залети 100% от засетите площи с пшеница и ечемик.

Наднормените температури в края на януари и началото на февруари нарушиха покоя при част от зимуващите земеделски култури. През първата седмица на февруари в Южна България и по Черноморието стойностите на средноденонощните температури се задържаха над биологичния минимум, необходим за вегетацията на зимните житни култури. В резултат на наднормените топлинни условия част от късно засетите посеви с пшеница встъпиха във фаза братене. На места в полските райони бе наблюдавано възобновяване на вегетацията при люцерната.

Високите температури в началото на февруари, достигнаха в южните и югоизточни райони до 15-17°C (Кюстендил, Благоевград, Сандански, Кърджали, Хасково, Елхово), а в Бургас и до 20°C, активизираха вегетационните процеси при някои от трайните насаждения. При леската се наблюдаваше образуване на женските и цъфтеж на мъжките съцветия, при част от раноцъфтящите овощни видове (бадем, кайсия, праскова) - начало на набъбване на плодните пъпки. В края на първото десетдневие агрометеорологичните условия претърпяха промяна. Настъпилото застудяване, с валежи от сняг в Северна България и високите полета, преустанови вегетацията на есенните посеви, задържа преждевременното развитие на трайните насаждения.

През по-голямата част от второто десетдневие средноденонощните температури в полските райони на страната бяха с 1-2°C по-ниски от нормите за периода. В началото на десетдневие в високите полета и в крайните северозападни части на страната (Ново село, Видин, Драгоман) бяха измерени минимални температури до минус 13-14°C. В тези райони образувалата се снежна покривка осигури

защита за зимните житни култури, които не са встъпили във фаза братене. В края на второто десетдневие настъпи подобрене на топлинните условия.

Наднормените температури през последната седмица на февруари активизираха жизнените процеси при есенните посеви и трайните насаждения в полските райони на страната. В края на февруари при пшеницата и ечемика бе наблюдавано фенологично изравняване на посевите. С малки изключения при зимните житни култури преобладаваше фаза братене. Фаза вретенене бе наблюдавана при пшеницата в района на Харманли. При овощните култури протичаше набъбване и начало на разпукване на плодните пъпки. На единични места по Черноморското крайбрежие при бадема бе регистрирано и начало на фаза цъфтеж.

При проведения преглед на есенните посеви и трайните насаждения в края на февруари (20-25.02) в агростанциите на НИМХ-БАН съществени повреди от измръзване при земеделските култури не са констатирани. Слабо измръзване на върховете на листата на зимните житни култури е констатирано на места в североизточните райони - в агростанция Силистра до 40-50% от растенията, в Кубрат до 6-8%.

В Източна и Югоизточна България при есенните посеви са наблюдавани повреди предимно от преовлажнение и изтегляне. В агростанция Царев Брод, вследствие на тези повреди, са бракувани 25 декара с пшеница. В агростанция Карнобат са изгнили около 30% от растенията в наблюдавания посев, в района на Чирпан залетите площи със зимни житни култури са близо 50%.

Повреди при пшеницата и ечемика са констатирани и от полевка, но те са под икономическия праг на вредност. В края на зимата оценките за състоянието на посевите с пшеница и ечемик на територията на страната са в широки граници. Сравнително добро е състоянието на посевите в част от Дунавската равнина, незадоволително и лошо – в югоизточните райони на страната, където част от посевите няма да бъдат реколтирани.

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

През февруари, в голяма част от полските райони на страната, условията се задържаха неблагоприятни за провеждане на сезонните агротехнически мероприятия. През относително по-сухите периоди, през второто десетдневие и в края на месеца, на места, където условията позволяваха се извършваха почвообработки, подхранване на есенниците с минерални торове, а на отделни места бе реколтирана неприбраната миналогодишна царевица. През февруари продължиха зимните резитби в лозовите и овощните масиви, извършваха се растителнозащитни пръскания при овощките. През месеца при оранжерийни условия продължи сеитбата за производство на зеленчуков расад, предназначен за отглеждане на ранни и средноранни зеленчукови култури (домати, пипер, краставици).

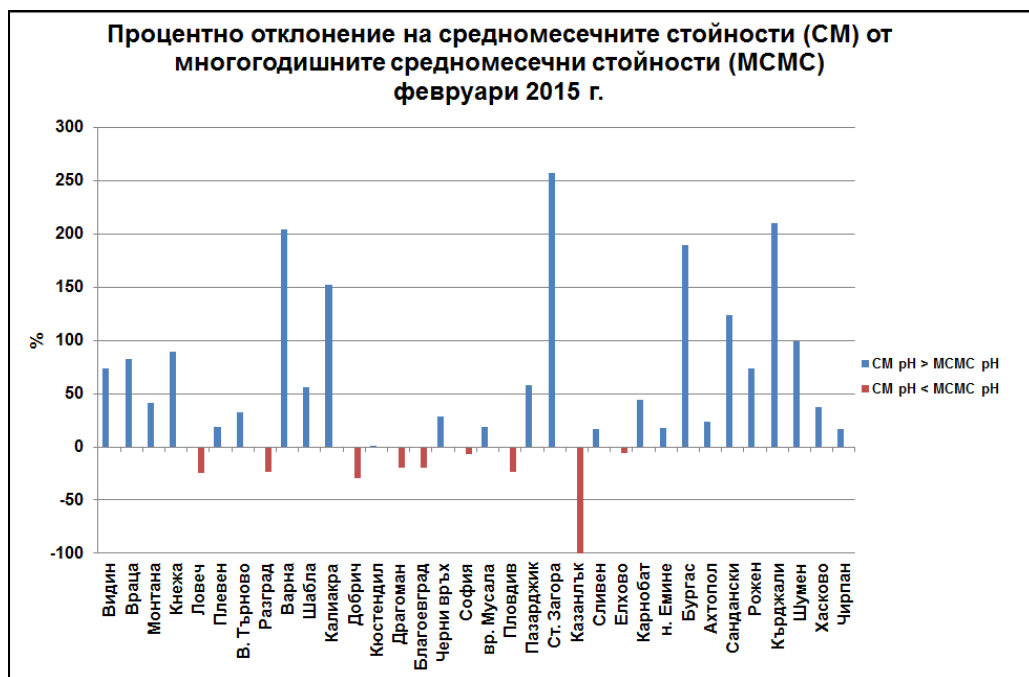
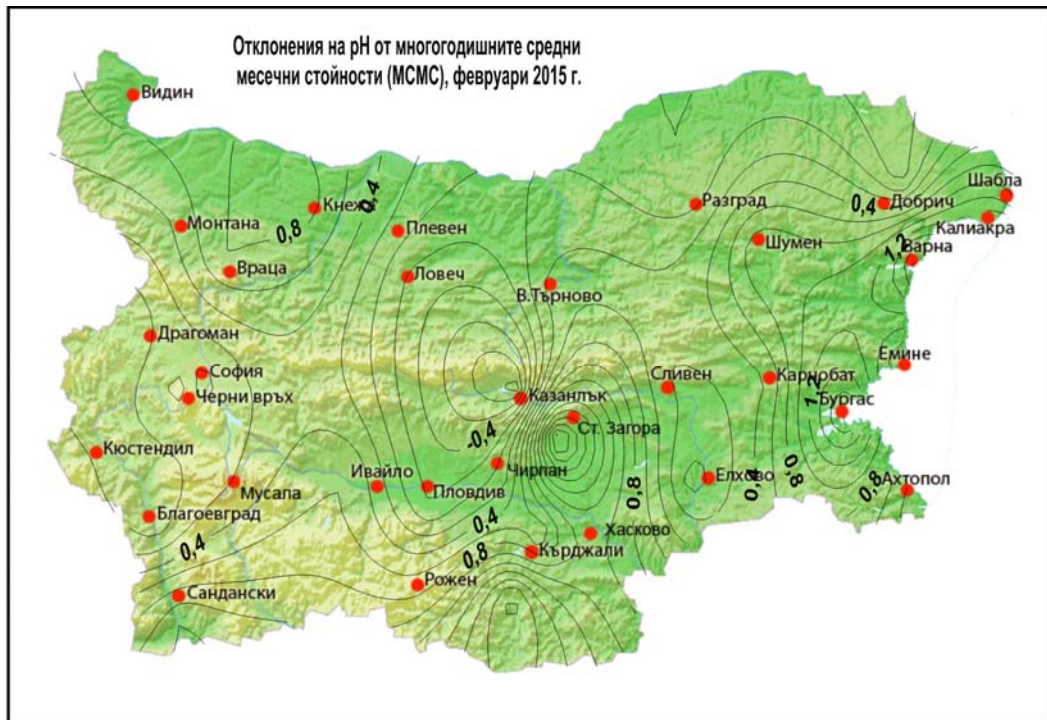
II. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ И РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

1. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ

Понастоящем мрежата на НИМХ за мониторинг на химическия състав на валежите се състои от 34 станции на територията на цялата страна. Проби се взимат 4 пъти в денонощието в основните синоптични срокове (0, 6, 12, 18 GMT). В момента на пробовзимането се измерва рН на валежа и стойностите се предоставят в реално време.

Стойностите, спрямо които се оценява киселинно-алкалния състав на валежите, са: $pH < 5$ – киселинни, $pH > 6$ – алкални, $5 \leq pH \leq 6$ – неутрални. Друг показател за оценка са многогодишните средни месечни стойности на рН за всяка станция. Те съдържат в себе си влиянието на подоблачния слой и характеристиките на водата в облака, която се извалява, т.е. тези стойности отразяват най-вероятните локални и адвективни фактори, които влияят на състава на валежа за дадения месец от годината. От статистическа гледна точка може да се очаква, че средните стойности за конкретния месец, който разглеждаме, ще се доближават до многогодишните средни месечни стойности.

През месец февруари е имало дъждове във всички станции от мрежата на НИМХ за химически състав на валежите. Измерена е киселинността на 83.6% от количеството на всички паднали валежи. Неизследвани са малките валежи и случаите на валеж при силен вятър по високите върхове на планините, когато събраните количества са недостатъчни за анализ.

В 73.53% от станциите измерените стойности са по-високи от съответните многогодишни средни месечни стойности (МСМС) на рН за февруари, изчислени за периода 2002 – 2010 г. В 26.47% от станциите те са по-ниски от тях. По-ниски от типичните са стойностите в областите Ловеч, Разград, Добрич, Драгоман, Благоевград, София, Пловдив, Казанлък и Елхово, а в останалите са по-високи.

През февруари 20.6% от средните месечни стойности на рН са в киселинната област на скалата. В 47.1% от всички станции валежите са алкални и 32.4% от тях са неутрални. Слабо киселинни са валежите в областите Ловеч, Разград, Добрич, Драгоман, Благоевград и на вр. Мусала. Слабо алкални са дъждовете, измерени в станциите Видин, Враца, Кнежа, В. Търново, Варна, Шабла, Калиакра, Пловдив, Сливен, Бургас, Ахтопол, Рожен, Кърджали, Шумен и Хасково. Най-киселинни са средномесечните стойности за н. Емине, а най-алкални – в гр.Стара Загора.

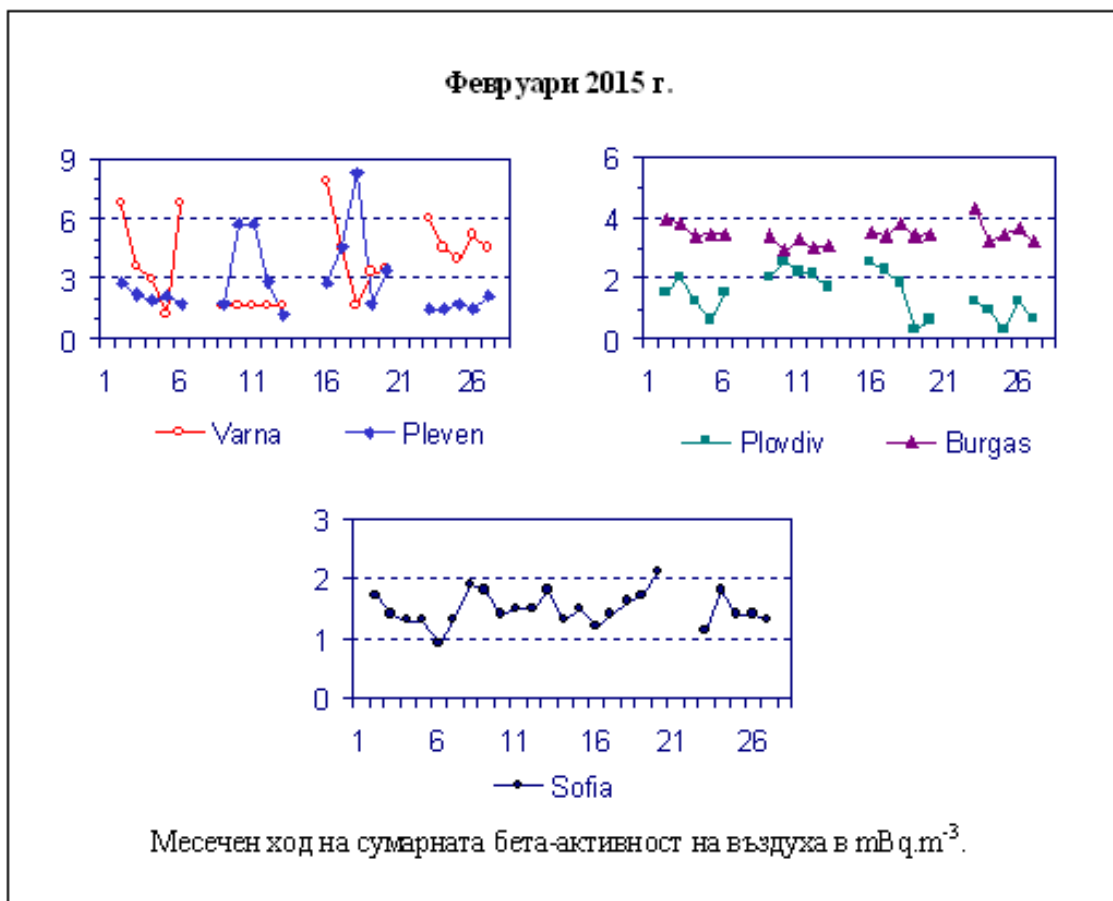
2. РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

Мрежата за мониторинг на радиоактивността на атмосферата на НИМХ- БАН се състои от станции за пробовземане по цялата територия на страната и 5 лаборатории в София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен. Бета радиометрията на аерозолни филтри, атмосферни отлагания и валежи е основен, ежедневен метод за контрол на радиоактивността на атмосферата, тъй като преобладаващата част от техногенните биологично значими радионуклиди са бета-лъчители.

Средните месечни стойности на общата бета активност на атмосферния аерозол в приземния въздух, измерени 120 часа след пробовземането на филтъра, в София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен през месец февруари 2015 г. варират от 1.5 до 3.7 mBq/m³. Средните стойности са близки и по-ниски от тези през предходния месец и с изключение на Плевен - по-ниски от февруари 2014. Максимална стойност на дневните концентрации е измерена на 18 февруари в Плевен.

При интерпретацията на данните трябва да се има предвид, че набирането и измерването на аерозолни проби през почивните и празнични дни е преустановено от 2009 г.

Запазват се непрекъснатите наблюдения върху радиоактивността на атмосферните отлагания и валежите. Стойностите на дългоживущата обща бета активност на атмосферните отлагания и валежите в станциите от мрежата на НИМХ през февруари 2015 г. са в границите на фоновите вариации.

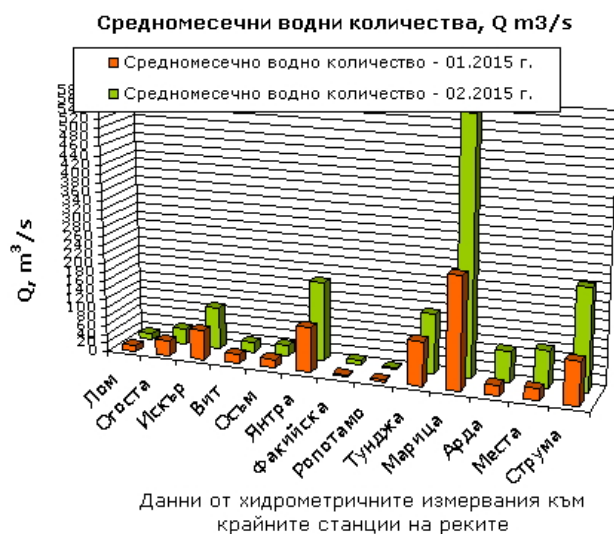
IV. ХИДРОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА РЕЧНИЯ ОТТОК

През февруари общият обем на оттока за страната е 4808 млн.м³, което е с 45% повече в сравнение с оттока за януари и с 5 пъти повече от месец февруари 2014 г. В резултат на падналите количества валежи от дъжд и сняг в края на месец януари (30-31.01.) и първите дни на февруари, значително бяха повишени речните нива в страната, като критични бяха във водосборите на Черноморски, Източнобеломорски и Западнобеломорски басейни. През февруари протичащите водни количества на почти всички наблюдавани реки бяха над прага за високи води.

В Дунавския басейн стойността на оттока за месеца е 1233 млн. м³, което е с 12% повече в сравнение с оттока за януари и с 3 пъти повече от месец февруари 2014 г. В периода 01-09.02., в резултат на оттичането на реките към устията им и съпътстващите регистрирани валежи от дъжд и сняг, нивата във водосборите на реките Искър, Вит, Осъм, Янтра и Русенски Лом бяха значителни, като на 05.03.2015 г. р. Русенски Лом при селата Бесарбово и Божичен преля.

Дъждовете в периода 30.01.2015 г. - 07.02.2015 г. в Черноморския водосборен басейн доведоха до преливане на реки: Провадийска при г. Синдел, Айтоска, Средецка, Ропотамо. Голяма част от измервателните пунктове на НИМХ - БАН в района останаха недостъпни през целия месец.

Валежите през втория месец на 2015 г. най-съществено повлияха обема на оттока в Източнобеломорския водосборен басейн. Неговата стойност е 2738 млн. м³ и надвишава с 11 пъти тази от януари 2014 г. и е с 85% повече спрямо януарската стойност. Нивото на р. Тунджа при гр. Елхово се повиши незначително с до +23 cm на 03.02.2015 г и на 04.02.2015г. достигна водно ниво Н= 410 cm. Във водосбора на река Марица денонощните колебания на водното ниво бяха в границите -110/204 cm, а на 02.02. при гр. Свиленград водното количество на реката достигна 1228,583 m³/s при Н= 486 cm. На 01.02. преляха реките Черна при гр. Смолян и Триградска при гр. Триград. Съществено повишените речни нива в поречието Арда през първите дни на месец февруари постепенно се понижиха до края на първата десетдневка. Спрямо месец януари 2015 г. обемът на речния отток на реките Тунджа, Марица и Арда се е увеличил съответно с 23%, 105% и 88%, а спрямо февруари 2014 г. е по-голям 11, 10 и 15 пъти.

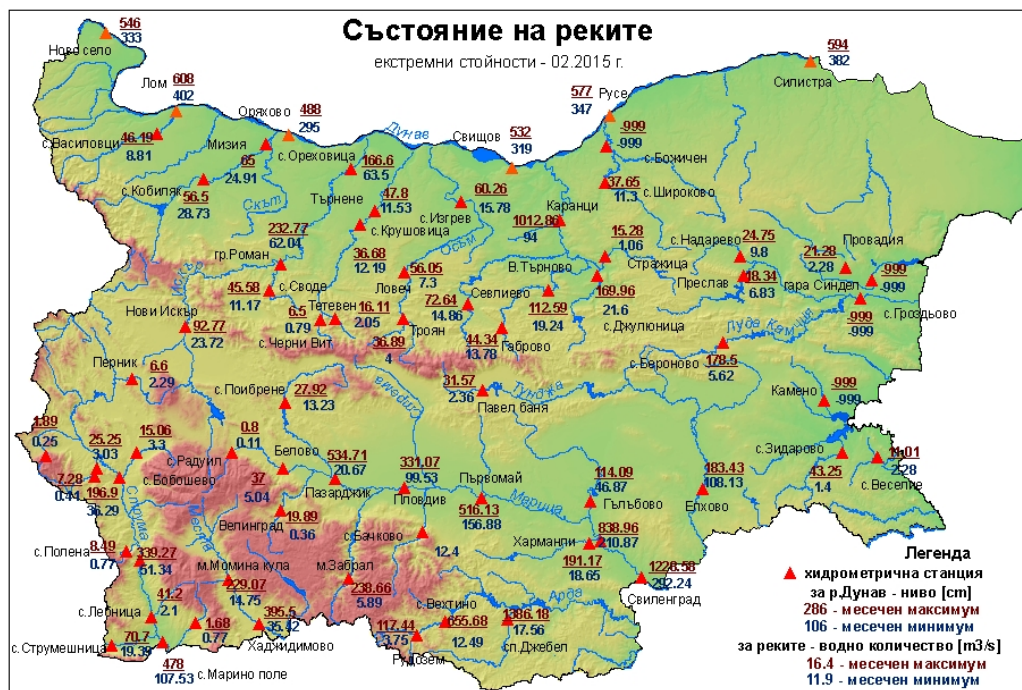
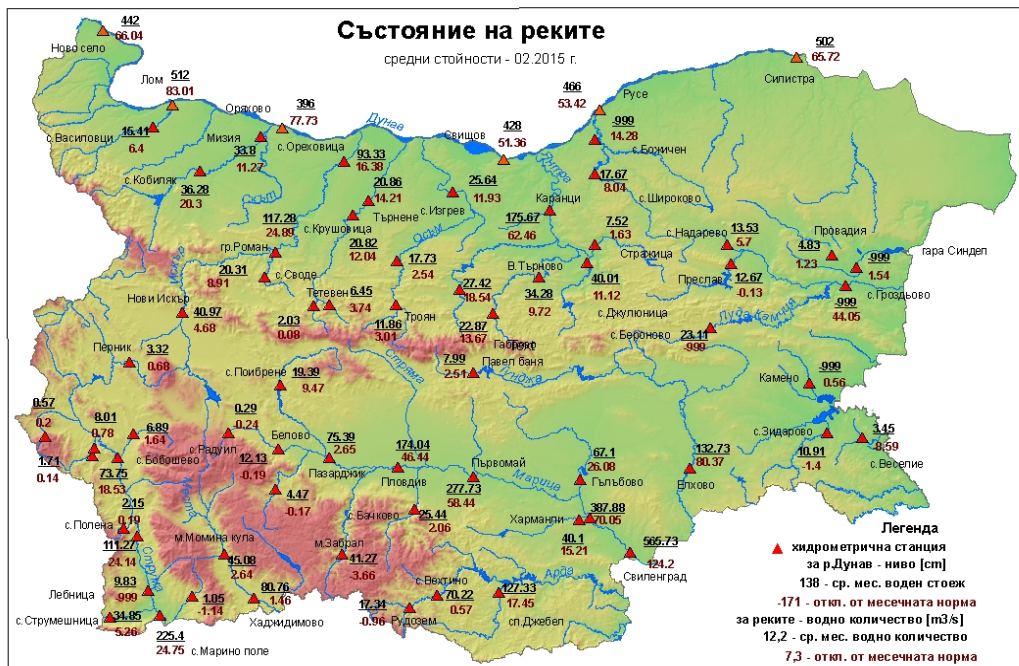

Обемът на речния отток в Западнобеломорския водосборен басейн е 837 млн.м³ и е 4 пъти повече в сравнение с оттока за февруари миналата година и над 1 път повече в сравнение с оттока за месец януари. Общо за водосбора отчетените повишения на речните нива, вследствие на регистрирани дъждове, бяха основно в първите дни на месеца. За водосбора на р. Места, отчетеното през дните 02-07.02. максимално повишение е с +180 cm на 07.02. при с. Хаджидимово, а в басейна на р. Струма е с +68 cm при с. Бобошево на същата дата.

Модулите на оттока за отделните водосбори, изчислени на база оперативна хидроложка информация, показват същите тенденции в изменението на повърхностния отток.

От 01.02.2015. г. се наблюдава плавно понижаване на нивото на р. Дунав в българския участък при всички пунктове за наблюдение. В сравнение с нормата за м. февруари имаме повишение както следва: +47 cm при Ново село, +72 cm при Лом, +70 cm при Оряхово, +54 cm при Свишов, +66 cm при Русе и +108 cm при Силистра.

Забележка: Данните са за водни стоежи измерени в 08 ч. и водни количества определени по временни ключови криви.

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

През февруари изменението на дебита на изворите се характеризираше с големи пространствени вариации и преобладаваща тенденция на покачване. Повишение на дебита беше установено при 30 наблюдателни пункта или при около 81% от наблюдаваните случаи. Най-съществено беше повишението на дебита в Нишавски, Етрополски, Котленски, Бобошево-Мърводолски, в част от Гоцеделчевски (Местенски водосборен басейн) и Настан-Триградски карстови басейни, както и в част от басейна на Стойловска синклинала (Странджански район). В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са над 160% (от 163 до 299%) от същите стойности, регистрирани през януари. Понижение на дебита беше установено при 7 наблюдателни пункта. Най-съществено беше понижението на дебита в части от Бистрец-Мътнишки и Разложки карстови басейни, както и в Куклен-Доброостански карстов басейн. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са от 55 до 94% от същите стойности, регистрирани през януари.

През февруари за нивата на подземните води от плиткозалягащите водоносни хоризонти (тераси на реки, низини и котловини) пространствените вариации бяха с много добре изразена тенденция на покачване. Повишение на водните нива с 1 до 170 cm, спрямо януари, бе установено при 52 наблюдателни пункта или около 75% от случаите, като най-съществено то беше за подземните води на места в терасите на реките Камчия, Места и Тунджа, в Софийска, Кюстендилска и Сливенска котловини. Предимно се повишиха водните нива в терасите на реките Струма, Места и Марица, както и в Дупнишка, Кюстендилска и Сливенска котловини.

През периода понижение на водните нива с 1 до 58 cm бе установено при 17 наблюдателни пункта, като най-съществено то беше за подземните води на места в терасите на Дунав и Тунджа, в Софийска котловина и Горнотракийска низина.

През февруари нивата на подземните води в Хасковски басейн се повишиха с 16 до 26 cm.

Нивата на подземните води в сарматски водоносен хоризонт на Североизточна България имаха пространствено разнообразие на измененията с отклонения от средните стойности за януари от -80 до 69 cm и преобладаваща положителна тенденция.

През февруари предимно се повишиха нивата и дебитите на подземните води в дълбоко залягащите водоносни комплекси и водонапорни системи. Предимно се повишиха с 67 до 156 cm нивата на подземните води в барем-аптски водоносен комплекс на Североизточна България. Подобно и положително изменение от 3 до 204 cm имаха нивата на подземните води в малм-валанжски водоносен комплекс на същия район на страната. Повишиха се нивата на подземните води в подложката на Софийски грабен, в приабонска система в обсега на Пловдивски грабен, както и в Средногорска водонапорна система съответно с 4, 38 и 4 cm. Останаха без изменение нивата в обсега на Ихтиманска водонапорна система.

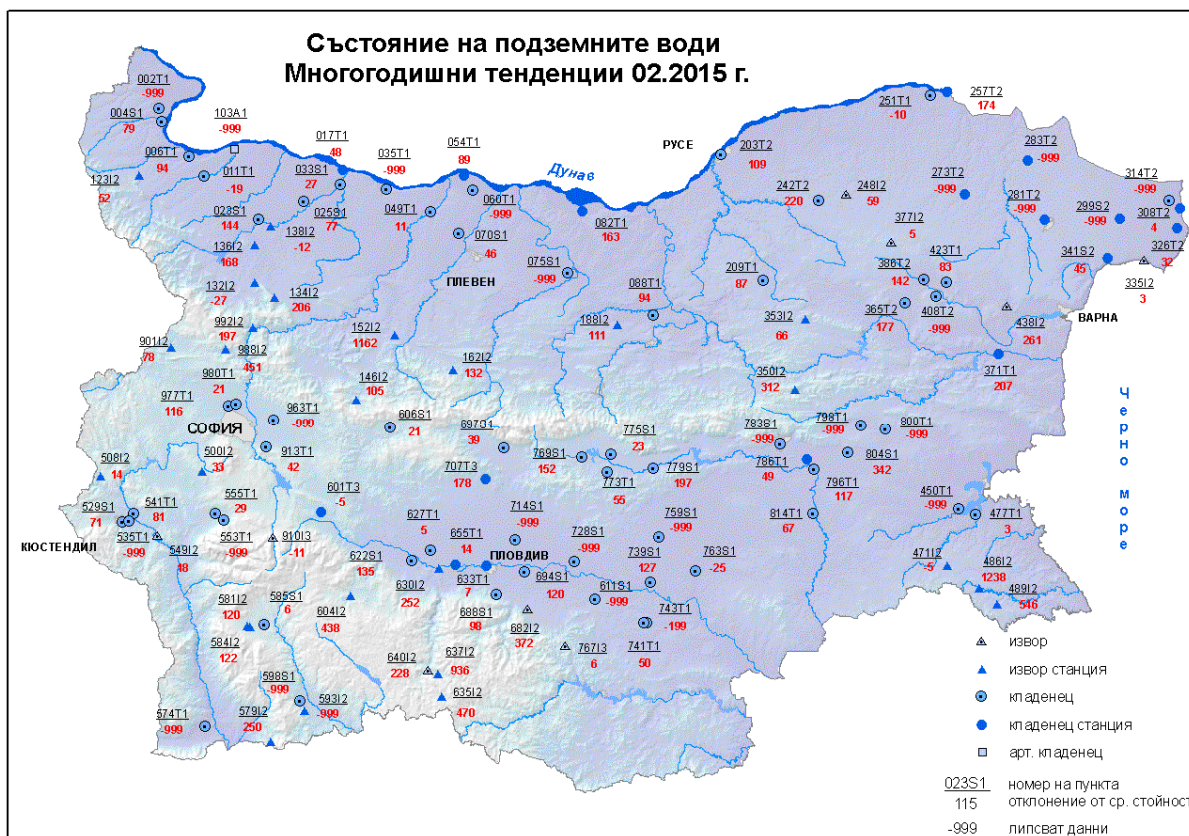
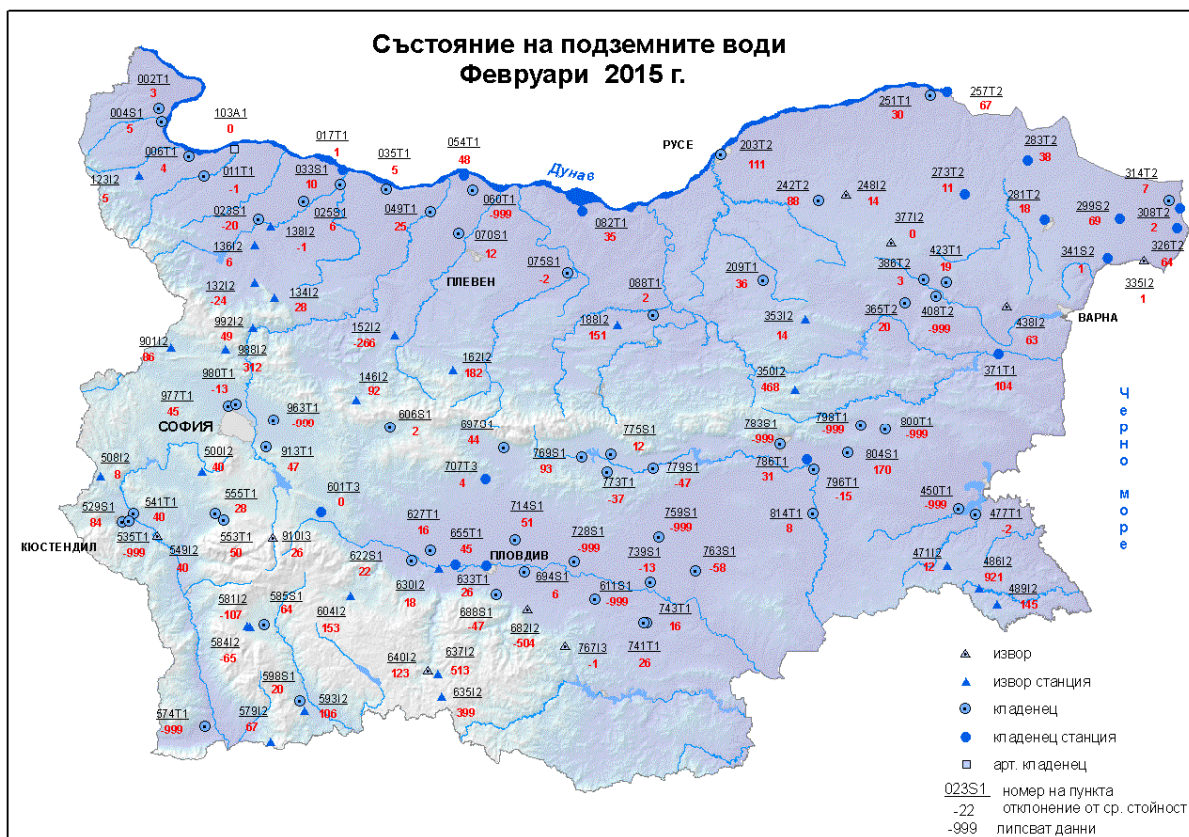
През февруари се повиши дебитът на подземните води в Ломско-Плевенска депресия, във Варненски артезиански басейн и в обсега на Джермански грабен съответно 0.25, 0.060 и 0.010 l/s.

В изменението на запасите от подземни води през февруари беше установена преобладаваща тенденция на покачване при 94 наблюдателни пункта или при около 90% от наблюдаваните случаи. Повишението на водните нива (с 3 до 342 cm) спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности за февруари е най-съществено за подземните води в терасите на Дунав, Огоста, Камчия, Марица и Тунджа, в Горнотракийска низина, в Софийска и Сливенска котловини, в малм-валанжски и барем-аптски водоносни комплекси на Североизточна България, както и в Средногорска водонапорна система и приабонска система в Пловдивски грабен. Предимно се повишиха водните нива в терасите на Огоста, Искър, Марица и Тунджа, в Карловска, Казанлъшка и Сливенска котловини, както и в сарматски водоносен хоризонт, барем-аптски и малм-валанжски водоносни комплекси на Североизточна България.

Покачване на дебита с отклонения от месечните норми за февруари от 3.42 до 1238 l/s беше установено в 31 наблюдателни пункта, като най-съществено то беше то в Нишавски, Етрополски, в част от Разложки, Чепински, Настан-Триградски и Куклен-Доброостански карстови басейни, както и в басейните на барем-аптски карстово-пукнатинни води на Североизточна България, Стойловска синклинала и на студени пукнатинни води в Източнородопски район. В тези случаи повишението на дебита на изворите е над 190% (от 193 до 625%) от нормите за месец февруари.

Понижението на водните нива с 5 до 199 cm, спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности за февруари, беше най-голямо за подземните води в Софийска котловина и в част от Хасковски басейн.

Понижението на дебита, с отклонения от нормите от 4.70 до 26.9 l/s, беше установено в част от Бистрец-Мътнишки и Градешнишко-Владимировски карстови басейни, както и в басейните на Башдерменска синклинала и на студени пукнатинни води в Рило-Пирински район където дебитът на изворите е 72 до 96 % от нормата за февруари.

Директор на НИМХ проф. д-р Христомир Брънзов
Телефон: 02 975 39 96
Факс: 02 988 03 80, 02 988 44 94
Телефонна централа: 02 462 45 00
1784 София, бул. "Цариградско шосе" 66
e-mail: office@meteo.bg
<http://www.meteo.bg>

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главен редактор доц. д-р Петьо Симеонов
Редактор д-р Милена Аврамова
проф. д-р Валентин Казанджиев
доц. д-р Илиан Господинов
доц. д-р Мария Коларова
доц. д-р Марта Мачкова

Част I. К. Стоев, доц. д-р И. Господинов, доц. д-р П. Симеонов
Част II. Д. Жолева, Я. Маринова, проф. д-р В. Казанджиев
Част III. гл.ас. д-р Б. Велева, гл. ас. д-р Е. Христова,
Част IV. инж. В. Стоянова, инж. А. Гърдева, инж. Николай Филипов
Част V. доц. д-р М. Мачкова,
Уеб страница на Бюлетина. инж. Ц. Младенова

ISSN 1314-894X